

метою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Список літератури: 1. *Турило А.М.* Управління витратами підприємства: навч. посібн. / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило. – К.: Центр навч. літ-ри, 2006. – 120с. 2. *Партин Г.О.* Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія / Г.О. Партин. – К.: Вид-во УБС НБУ, 2008. – 219с. 3. Управління затратами підприємства: монографія / Козаченко Г.В., Погорелов Ю.С., Хлап'юнов Л.Ю., Макухін Г.А. — К.: Вид-во «Лібра», 2007. — 320с. 4. *Цал-Цалко Ю.С.* Витрати підприємства: навч. посібн. / Ю.С. Цал-Цалко. – К.: Вид-во ЦУЛ, 2002. – 656с.

О.В. Мелень, канд. екон. наук, доцент НТУ «ХПІ», Харків

К.О. Куфлієвська, магістрант НТУ «ХПІ», Харків

ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОБЛІКУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Розвиток ринкових відносин сприяє певним змінам у системі грошових розрахунків між підприємствами. Грошові розрахунки можуть набирати як готівкової, так і безготівкової форми, останнім, як правило, віддають перевагу. Це пояснюється тим, що за використання безготівкових розрахунків досягають значної економії витрат на їх здійснення. Актуальність дослідження обумовлена тим, що від стану безготівкових розрахунків та правильності їх обліку, своєчасного і повного надходження від платників коштів залежить стан грошового обігу, ціноутворення, кредитні відносини, фінансовий стан підприємств та банківських установ і, як підсумок, соціальний стан населення.

Метою дослідження є визначення принципів організації та обліку безготівкових розрахунків, вивчення форм безготівкових розрахунків. Питання організації та обліку, аналізу та контролю операцій, пов'язаних з безготівковими розрахунками за продукцію та послуги розглядалися в роботах ряду як вітчизняних (М. Білухи, І. Бланка, Ф. Бутинця, С. Голова, В. Горелкіна, В. Завгороднього, А. Кузьмінського, А. Мазаракі, Є. Мниха, В. Сопка та ін.), так і закорубіжних вчених (Д. Блейка, Ф. Вуда, Є. Брігхема, Глена А. Велша, Деніела Г. Шорта та ін.)

Безготівковий грошовий обіг являє собою рух вартості без участі готівки, шляхом перерахування грошових коштів по рахунках кредитних установ, а також в залік взаємних вимог. Він охоплює розрахунки між:

- 1) підприємствами, установами, організаціями різних форм власності що мають рахунки в кредитних установах;
- 2) юридичними особами і кредитними установами по отриманню і поверненню кредиту;
- 3) юридичними особами і населенням по виплатах зарплати, доходів за цінними паперами;
- 4) фізичними і юридичними особами з казною держави по оплаті податків, зборів і інших обов'язкових платежів[1].

Організація безготівкових розрахунків має сприяти процесу виробництва та матеріальних благ тобто відповідати конкретним вимогам розвитку економіки. Головна з них – забезпечувати своєчасне отримання кожною господарською організацією коштів за поставлену продукцію та надані послуги, а отже, сприяти прискоренню обігу коштів у розрахунках.

Принципи організації безготівкових розрахунків – це вихідні положення, які визначають конкретний економічний зміст способів і форм розрахунків. У міру реальних ринкових змін в економіці змінюються також принципи організації безготівкових розрахунків, виникають і формуються нові принципи.

Безготівкові розрахунки здійснюються в різних формах. Різні форми розрахунків пов'язані з використанням різних видів розрахункових документів. Розрахунковий документ – це відповідно оформлений документ на переказ грошових коштів. Використовуються відповідні форми безготівкових розрахунків (залежно від форми розрахункового документа), а саме:

- платіжні доручення;
- платіжні вимоги-доручення;
- чеки;
- акредитиви;
- векселі;

– інкасові доручення (розпорядження)[2].

При різноманітності форм власності і підприємницької діяльності сучасна система безготівкових розрахунків в Україні передбачає вільний вибір підприємствами форм і способів безготівкових розрахунків, регламентованих банківськими інструкціями.

Від правильного вибору форм безготівкових розрахунків залежить обґрунтованість і точність оцінки господарської діяльності підприємства, виконання його планових завдань, своєчасність одержання коштів для відновлення безперервного виробничого процесу, оперативність і правильність створення відповідних фондів[3].

Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. за № 291, для обліку операцій на рахунках у банках використовується рахунок 31 «Рахунки в банках», який призначено для обліку наявності та руху грошових коштів, що перебувають на рахунках у банках і можуть бути використані для поточних операцій.

За дебетом рахунка 31 «Рахунки в банках» відображається знаходження грошових коштів, за кредитом - їх використання.

Важливим етапом оптимізації обліку безготівкових розрахунків є його комп'ютеризація через використання дистанційних систем керування банківськими рахунками, вибір яких зумовлює специфіку бухгалтерського обліку, зокрема документального оформлення розрахункових операцій, безготівкових розрахунків підприємства[4].

Таким чином, від правильної організації та вибору форм безготівкових розрахунків залежить обґрунтованість і точність оцінки господарської діяльності підприємства, виконання його планових завдань, своєчасність одержання коштів для відновлення безперервного виробничого процесу, оперативність і правильність створення відповідних фондів, повнота концентрації вільних фінансових ресурсів та їх розміщення в необхідних

об'єктах. Нормалізація системи безготівкових розрахунків сприятиме становленню сприятливих ринкових відносин.

Список літератури: 1. *Піхняк Т.А., Кобилицька М.А.* Економічна сутність безготівкових розрахунків//Журнал "Молодий вчений"-№6(09)/2014. 2. *Щибря О.М.* Облік операцій на рахунках в банках//Національний університет біоресурсів і природокористування України. 3. *Шевчук Д.* Безготівкові розрахунки в електронній формі//Фінансова газета.2008 -№31-С.2-7. 4. *Рибін Л.О.* Безготівкові розрахунки//Суми, журнал "Довкілля"-2002.-С.36

Т.С. Шовкопляс, НТУ «ХПІ» м. Харків

Ю.О. Торяник, НТУ «ХПІ» м. Харків

ПРОБЛЕМИ КОДЕКСУ ЕТИКИ ВНУТРІШНІХ АУДИТОРІВ

Кодекс етики внутрішніх аудиторів визначає певні принципи роботи та поведінки аудиторів під час проведення перевірок. До етичних принципів внутрішнього аудиту відносяться: незалежність, об'єктивність, лояльність, відповідальність, конфіденційність.

Принцип незалежності допомагає внутрішнім аудиторам виконувати аудит неупереджено та виражати об'єктивні судження. Кожен внутрішній аудитор в своїх судженнях практично незалежний як від своїх колег, включаючи керівника аудиторської служби, так і від інших працівників підприємства.

Принцип об'єктивності вимагає, щоб внутрішні аудитори виконували свою роботу незалежно, кваліфіковано та правдиво. При складанні звітів про результати перевірок аудитор повинен чітко відокремлювати підтверджені факти від домислів. Аудитор повинен відмовлятися від проведення перевірки, коли на керівних посадах підрозділу знаходяться особи, що є його родичами. Аудитор не повинен ставити самого себе або бути поставленим керівниками в ситуацію, в якій він не зможе зробити об'єктивний висновок.

Лояльність аудиторів означає, що вони не повинні бути свідомо втягнуті в нелегальну або неналежну діяльність, брати участь у діях або діяльності, які